

5. RIURAU I MAS DEL FONDO

RUTA TURÍSTICA PER POBLES DEL NORD - MASSARROJOS

 TURISMO DE BARRIOS

PLÀNOL GENERAL DE LA RUTA

SITUACIÓ DEL RECURS TURÍSTIC

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

HISTÒRIA

El Mas del Fondo (**fotos 3, 4, 5, i 6**) és una antiga masia amb construccions annexes, pròpies d'explotacions agràries de secà, amb el temps transformades en regadiu. Entre estes instal·lacions destaca el gran riurau, una construcció tradicional valenciana que s'usa com a assecador de panses de grans dimensions, que inclou les eres i patis d'assecat del raïm i les instal·lacions típiques d'esta classe de cultiu.

El riurau (**fotos 1 i 2**) consta d'una estructura porticada, diàfana, amb una coberta de dos aigües i arcs d'una amplària determinada. En la cartografia existent pot observar-se com en 1886 només existia el riurau de dos crugies i en 1915 ja estaven instal·lats els assecadors i el pati. El seu ús principal era el d'assecar el raïm per a l'elaboració de panses, la qual cosa es coneix com "l'escaldà de la pansa".

Este tipus d'edificacions són molt pròpies de les comarques de la Safor i la Marina, sent este l'únic exemple conegut que se situa en l'Horta Nord, per la qual cosa, a més del seu valor arquitectònic, també cal sumar un valor històric i etnogràfic.

Una altra característica excepcional a afegir és la seua gran grandària, convertint-se així en el riurau més gran del món.

Estes instal·lacions demostren la importància que va tindre el cultiu de raïm en Massarrojos, ja imposat per l'Orde del Temple en 1251 per a assegurar el subministrament de vi a les seues cases centrals, la qual cosa va generar una infraestructura que va permetre que la pansa valenciana s'exportara per tot el món.

Indica Miguel del Rey que *"La casa agrària, la masia, va ser construïda possiblement a la fi del segle XVIII, situada en la partida anomenada del "Tòs Pelat", un lloc aïllat i perillós en els temps de forta inestabilitat del segle XIX, d'ací si la seua condició tancada i protegida per torretes i espitlleres. D'esta època de finals del segle XVIII tenim referències sobre la producció de vi en la zona, no en canvi de panses, perquè Cavanilles només cita una producció ressenyable a Vilamarxant, indicant 2100 cafissos de panses (Cavanilles, p.151-T1). Entenem que la dedicació al cultiu de la pansa en el Mas del Fondo se centra a mitjan segle XIX, com ens mostra el pla datat en 1886 en el qual ens indica una gran superfície de plantació de vinyes, moment en el qual es construiria el riurau i les instal·lacions per a la transformació del raïm. Potser en eixe origen està part de la seua actual condició, la d'espai agrari en part mancat d'aquella condició de lloc que aporta l'habitar vivint el lloc i les seues condicions fenomenològiques, allò que aporta l'arquitectura rural que habita en el territori i que és difícil trobar en els espais cultivats des de la distància"*.

El riurau i el Mas del Fondo foren declarats Bé de Rellevància Local en 2015 en el "Catàleg de Béns i espais protegits" del Pla General d'Ordenació Urbana de la ciutat de València.

INFORMACIÓ GENERAL

Adreça: Mas del Fondo

ACCESSIBILITAT

Aparcament: No existix aparcament en els voltants del punt d'interés

Accés: L'accés es realitza a través d'un camí rural, no existixen voreres.

L'empresa *Terra i xufa*, empresa de productors i comercialitzadors de fruites i hortalisses ecològiques de l'horta històrica de València, gestiona visites a la masia i el riurau (<https://terraixufa.com/>)

FOTOS 1 I 2. Riurau del Fondo (foto: <https://arquitecturauralvalenciana.blogspot.com/>)

FOTOS 3 I 4. Mas del Fondo (foto: <https://arquitecturaruralvalenciana.blogspot.com/>)

FOTO 5. Porta d'entrada al Mas del Fondo (foto: <https://arquitecturauralvalenciana.blogspot.com/>)

FOTO 6. Fotografia aèria del Mas i riurau del Fondo (foto: <https://cultural.valencia.es/>).

